

2003. évi LII. törvény

a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról

Az Országgyűlés – felismerve, hogy a magas színvonalú növénytermesztés alapját jelentő genetikai anyagok megőrzése, a növényfajták állami elismerése, a megfelelő minőségű vetőmag, vegetatív szaporító-alapanyag, illetve ültetési anyag előállítása és felhasználása, valamint a korszerű fajtahasználat alapvető nemzetgazdasági érdek –, annak érdekében, hogy a vetőmag, vegetatív szaporító-alapanyag, illetve ültetési anyag megfeleljen a fenntartható fejlődésnek, a hazai és a nemzetközi követelményeknek, a következő törvényt alkotja:

Általános rendelkezések

1. § (1) E törvény a növénytermesztés biológiai alapjainak megőrzése és fejlesztése érdekében szabályozza a genetikai anyagok megőrzését és fenntartását, a növényfajták állami elismerését, a fajtahasználatot, az ebben érdekelt bejelentők, szaporítóanyag-előállítók, -feldolgozók, -forgalmazók és -felhasználók jogait és kötelezettségeit, továbbá a szaporítóanyag előállításának, hivatalos vizsgálatának, forgalomba hozatalának, felhasználásának és ezek ellenőrzésének rendjét.

(2) E törvény rendelkezéseit

a) a genetikai anyagok megőrzésére,

b) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott fajtajegyzékben felsorolt szántóföldi növényfajta, zöldségfajta, gyógy- és egyes fűszernövényfajta, a szőlő – beleértve a klónokat is –, a gyümölcsstermő növények nemes és alany fajtájának, továbbá a dísz- és erdészeti növényfajta állami elismerésére, fajtafenntartására, valamint

c) a szaporítóanyagok előállítására, továbbszaporítására, ellenőrzésére, minősítésére, forgalomba hozatalára és felhasználására kell alkalmazni.

(3) A növényfajta oltalmára külön törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Géntechnológiával módosított növényfajták esetében a géntechnológiai tevékenységet szabályozó törvényben foglalt előírásokat is alkalmazni kell.

2. § E törvény alkalmazásában:

1. *Biológiai alapok*: a törvény hatálya alá tartozó növényfajok, -fajták, ezek szaporítóanyaga, továbbá az előállításukat szolgáló növényállományok, szaporítások.

2. *Genetikai anyagok*: valamennyi olyan növényi eredetű anyag, amely aktuális, vagy potenciális értéket képvisel az élelmezésben és a mezőgazdaságban, ideértve az olyan szaporítóanyagokat is, amelyek funkcióképes öröklési egységeket tartalmaznak.

3. *Növényfajta*: növények egy botanikai taxonon belül ismert legalacsonyabb szintű csoportja, amely nemesítői tevékenység eredményeként jött létre, és

a) egy genotípus vagy genotípusok kombinációja által meghatározott tulajdonságokkal jellemezhető,

b) más növénycsoportoktól legalább egy tulajdonság kifejeződése alapján megkülönböztethető, valamint

c) továbbszaporítása során tulajdonságait változatlanul megőrzi, és ezáltal ugyanazon egységnek tekinthető.

4. *Oltalom alatt álló növényfajta*: a nemzeti növényfajta-oltalomban, illetve a közösségi fajtaoltalomban részesített növényfajta.

5. *Állami fajtaelismerés*: hivatalos vizsgálatok és eljárások rendszere, amelynek eredményeként a növényfajta, illetve a szőlő klón a Nemzeti Fajtajegyzékbe bejegyzésre kerül.

6. *Nemzeti Fajtajegyzék*: Magyarországon állami elismerésben részesített növényfajták, szőlő

klónok, szaporításra egyedileg engedélyezett zöldség-, gyümölcs-szőlő és erdészeti fajták, tájfajták, házikerti fajták, valamint a hivatalos leírással rendelkező gyümölcsfajták lényeges adatait tartalmazó, évente közzétett jegyzék.

7.

8.

9.

10. *Közösségi Fajtajegyzék*: az Európai Bizottság által közzétett fajtajegyzék, amelyet az Európai Unió tagállamainak (a továbbiakban: tagállamok) Nemzeti Fajtajegyzékei alapján állítanak össze.

11. *Erdészeti Szaporítóanyag-forrás Jegyzék*: az Európai Bizottság által közzétett erdészeti szaporítóanyag-forrást tartalmazó közös jegyzék.

12.

13. *Nemesítő*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet,

a) aki az adott fajtát maga nemesítette vagy felfedezte és továbbfejlesztette,

b) az a) pont szerinti személy munkáltatója, amennyiben az a) pont szerinti személy munkaviszonyból folyó kötelessége a nemesítés vagy felfedezés és továbbfejlesztés,

c) az a) pont szerinti személy munkájára megbízást adó, vagy

d) az a)–c) pont szerinti személy örököse, illetve jogutódja.

14.

15.

16. *Fajtafenntartó*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki a növényfajta változatlan formában való megőrzését, fenntartását végzi, és gondoskodik a szaporításához szükséges kiindulási anyag folyamatos előállításáról, vagy aki a növényfajta fenntartásáért felelős.

17. *Fajtavizsgálat*: a növényfajta állami elismeréséhez szükséges DUS vizsgálat és gazdasági értékvizsgálat.

18. *DUS-vizsgálat*: megkülönböztethetőség, egyöntetűség (egyneműség), állandóság (Distinctness, Uniformity, Stability) meglétének vizsgálata.

19. *Gazdasági értékvizsgálat*: a növényfajta mennyiségi és minőségi mutatókkal kifejezett termesztési, illetve használati értékének vizsgálata.

20. *Szaporítóanyag*: vetőmag, vegetatív szaporító alapanyag, valamint ültetési anyag.

21. *Vetőmag*: generatív szaporítóanyag, ideértve a burgonya és a csicsóka vetőgumót is.

22. *Vegetatív szaporító alapanyag*: új növények vegetatív úton történő előállítására szolgáló növények, növényi részek, beleértve az alanycsemetét és a magoncot is.

23. *Ültetési anyag*: vetőmagból vagy vegetatív szaporító alapanyagból előállított, illetve felnevelt ültetésre szánt növények, beleértve a palántát is.

24. *Klón*: általános értelemben egyetlen egyed vegetatív szaporulatának összessége; szőlő esetében egy növényfajta meghatározott egyedének azon vegetatív szaporítású utódai, amelyek fajtaazonosságuk, fenotípusos bélyegeik és egészségi állapotuk alapján megfelelnek a kiválasztott szőlőtökének.

25. *Törzsültetvény*: szaporítóanyag előállítására létesített, e célnak megfelelően kezelt, a növénytermesztési hatóság által minősített növényállomány.

26. *Szaporulati fok*: a továbbszaporítás során a kiindulási anyaghoz viszonyított leszármazási szint, amely az egymás utáni ismert elszaporítások számát fejezi ki.

27. *Szaporítóanyag-előállító*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki a növényfajta vetőmagjának szaporítására, vegetatív szaporító alapanyagának és ültetési anyagának előállítására, feldolgozására, forgalomba hozatalára jogosult, illetve a szaporítóanyag-minősítési eljárást kezdeményezi.

28. *Szaporítóanyag-forgalmazó*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki szaporítóanyagot értékesítési céllal készletez, bemutat, eladásra felkínál, vagy más részére elad.

29. *Szaporítóanyag forgalomba hozatal*: szaporítóanyag-készletezés, -bemutatás, eladásra való

felkínálás, eladás vagy szállítás (kivéve a feldolgozást vagy csomagolást végző szolgáltató részére történő, nem értékesítési célú szállítás).

30. *Szaporítóanyag-minősítés*: hazai és nemzetközi előírások szerinti és a külön jogszabályban meghatározott módon, állami felügyelettel végzett ellenőrzési eljárás.

31. *Fémzárolás*: a minősített szaporítóanyag-tétel csomagolási egységének oly módon történő lezárása fémzár vagy azt helyettesítő más anyag vagy módszer alkalmazásával, hogy a csomagolási egység megsértése nélkül a tételhez hozzáférni ne lehessen.

32. *Szaporítóanyag-előállítási zárt körzet*: a szaporítóanyag előállítás genetikai és növény-egészségügyi tisztaságának megőrzése céljából e törvényben és külön jogszabályban előírt korlátozásokkal elrendelt termesztési körzet; ide tartoznak a külön jogszabályban meghatározott nagyságú törzsültetvények is.

33. *Céltermeltetés*: tagállamokon kívüli országban lakóhellyel rendelkező természetes személlyel vagy székhellyel, telephellyel rendelkező jogi személlyel, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel kötött szerződés alapján Magyarország területén szaporítóanyag termesztése azzal a céllal, hogy az előállított szaporítóanyag teljes mennyiségét az Európai Unió területéről kiszállítsák.

34. *Védőtávolság*:

a) *elválasztó sáv*: az a távolság, amely a vetőmag-előállítás mechanikai keveredés mentességét szolgálja,

b) *izolációs távolság*: az a távolság, amely az idegen beporzás-, valamint növény-egészségügyi fertőzésmentes szaporítóanyag-előállítást szolgálja.

35. *Géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett vetőmag*: az a vetőmag, amely

a) Európai Unióban engedéllyel nem rendelkező,

b) az Európai Unióban termesztési célú felhasználásra ki nem terjedő engedéllyel rendelkező, vagy

c) az Európai Unióban termesztési célú engedéllyel rendelkező, de védzáradáki eljárás alatt álló géntechnológiai módosítás által megváltozott génállományú természetes szervezetet tartalmaz, illetve ilyen természetes szervezetből áll.

36. *Vetőmag szaporító tábla*: az az összefüggő földterület, amelyen a vetőmagelőállító egy növényfaj azonos szaporítási fokú fajtáját termeszt, a közvetlenül egymás melletti (érintkező) táblákat egy táblaként lehet kezelni, amennyiben út, árok, fasor, illetve egyéb az azonos művelést nem kizáró tereptárgy választja el ezeket egymástól és a vetésidő vagy a növényállomány fejlettségi állapotában mutatkozó eltérés az érintett táblák (táblarészek) között maximum 7 nap.

3. § Tilos a növényfajta jogszabályi előírásoknak nem megfelelő használata és a szaporítóanyag hamisítása.

A genetikai anyagok megőrzése és fenntartása

4. § (1) A genetikai változatosság és a hazai mezőgazdaság genetikai anyagainak védelme, a jogszabályban meghatározott jelentős növényfajok, változatok, fajták és vad rokonfajok, mint génforrások megőrzése és fenntartása állami feladat.

(2) A genetikai tartalékként megőrzött növényanyagokat és az ezekre vonatkozó teljes információt külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint nemesítési, oktatási és kutatási célra szabadon hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A genetikai anyagok megőrzésének, fenntartásának feltételeit és részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

A növényfajták állami elismerése

5. § (1) Magyarországon a Nemzeti Fajtajegyzékbe való felvétel céljából a külön jogszabályban felsorolt növényfajok fajtáit állami elismerésben kell részesíteni. Egyéb növényfajok fajtái esetében állami elismerés adható.

(1a) Az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti, az Európai Unió, egy adott régió vagy Magyarország számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok listáján szereplő növényfajok fajtái állami elismerésben nem részesíthetők.

(2) Az állami elismeréshez szükséges vizsgálat alatt álló növényfajta meghatározott ideig, legfeljebb az állami elismerés időpontjáig kaphat egyedi szaporítási engedélyt. Az engedély kiadásának feltételeit külön jogszabály határozza meg.

(3) Az állami elismerés növényfajonkénti, valamint növényfajon belüli felhasználási cél szerinti feltételeit külön jogszabály határozza meg.

(4)

6. § (1) Állami elismerésben az a növényfajta részesíthető, amely

a) más növényfajtától megkülönböztethető, állandó és egyöntetű (egynemű),

b) jogszabályban meghatározott növényfajok fajtái esetében megfelelő gazdasági értékkel is rendelkezik,

c) megfelelő és bejegyezhető fajtanévvel rendelkezik, és

d) növényfajta állami elismerésének kérelmezője teljesíti az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott feltételeket.

(2) A növényfajta

a) megkülönböztethető, ha adott genotípusból vagy genotípusok kombinációjából kifejeződött jellemzőiben határozottan eltér minden más növényfajtától, amelynek létezése közismert az állami elismerés iránti kérelem benyújtásának időpontjában; a növényfajta közismert, ha azt Magyarországon vagy valamely tagállamban nemzeti fajtajegyzékre vétel céljából bejelentették, az állami elismerés iránti kérelem eredményeként nemzeti fajtajegyzékre vették, a Közösségi Fajtajegyzékben szerepel, valamint növényfajta-oltalom tárgya volt, növényfajta-oltalom alatt áll vagy növényfajta-oltalom iránt bejelentették,

b) egyöntetű (egynemű), ha a szaporítási sajátosságai következtében várható variabilitástól eltekintve megfelelően egységes a megkülönböztethetőség vizsgálata során értékelt, valamint a fajtaleírásban közzétett lényeges tulajdonságaiban,

c) állandó, ha a megkülönböztethetőség vizsgálata során értékelt, valamint a fajtaleírásban közzétett lényeges tulajdonságai változatlanok maradnak az ismételt szaporítást követően, vagy minden egyes szaporítási ciklus végén.

(3) Bejegyezhető az a fajtanév, amely lehetővé teszi a növényfajta kétséget kizáró azonosítását, és megfelel a vonatkozó külön előírásoknak.

(4) A növényfajta gazdasági vagy használati értéke akkor kielégítő, ha a Nemzeti Fajtajegyzékbe felvett más növényfajtákhoz viszonyítva a fajtajellemzők egészében véve akár a művelésben, akár a termesztett növény vagy termékei felhasználásában egyértelmű javulást tesznek lehetővé, legalább egy adott régióban folytatott termesztés esetén.

(5) A gazdasági érték megállapításának kötelezettsége alól kivett növényfajták körét külön jogszabály állapítja meg.

7. § (1) A növénytermesztési hatóság dönt

a) a növényfajta állami elismerése,

b) az állami elismerés hatályának meghosszabbítása,

c) az államilag elismert fajta visszavonása, valamint

d) a növényfajta egyedi szaporítási engedélyre

iránti eljárásban.

(2) A növényfajta állami elismerése iránti kérelmet

a) a nemesítő,

b) tájfajta és házikerti fajta esetében a növényfajta fenntartó természetes személy vagy jogi személy, valamint

c) az Európai Unión kívüli országban lakóhellyel rendelkező természetes személy vagy székhellyel, telephellyel rendelkező jogi személy kizárólag magyar állampolgár, Magyarország vagy az Európai Unió más tagállama területén lakóhellyel rendelkező természetes személy, vagy székhellyel, telephellyel rendelkező jogi személy képviselő útján

intézhet a növénytermesztési hatósághoz.

8. § A növényfajta állami elismerése iránti kérelem benyújtásakor nyilatkozni kell arról, hogy a bejelentett növényfajta géntechnológiával módosított szervezet-e, és a módosítás milyen célra irányult. A géntechnológiával módosított növényfajták esetében a növénytermesztési hatóság csak a külön jogszabályban foglalt előírások teljesítését követően kezdheti meg a kísérleti vizsgálatokat.

9. § (1) Az állami elismeréshez és a növényfajta-oltalomhoz szükséges vizsgálatok elvégzéséről a növénytermesztési hatóság gondoskodik.

(2) A növénytermesztési hatóság

a) a DUS-vizsgálatok módszereit a vonatkozó nemzetközi előírások, és

b) a gazdasági értékvizsgálat módszereit az általa kidolgozott, a Fajtaminősítő Bizottság által elfogadott, az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által jóváhagyott módszer

alapján határozza meg. Az egyes növényfajok fajtáinak állami elismeréséhez szükséges kísérleti vizsgálatok számát és időtartamát a növényfajták állami elismeréséről szóló miniszteri rendelet határozza meg.

(3) A növénytermesztési hatóság az állami elismerés iránti kérelem szerinti növényfajta fajtavizsgálatának eredményeit – a csak DUS-vizsgálatra kötelezett egyes szántóföldi, valamint a zöldség-, a dísnövény, a gyümölcsfajták, továbbá a szőlőklónok kivételével – a javaslatával együtt a Fajtaminősítő Bizottság elé terjeszti.

(4) A növénytermesztési hatóság

a) eredményes DUS-vizsgálata,

b) a szántóföldi növény, szőlő és erdészeti fajták esetében a Fajtaminősítő Bizottság állásfoglalása, valamint

c) a 6. §-ban meghatározott feltételek

alapján határozatot hoz az állami elismerésről vagy új fajtafenntartó bejegyzéséről.

(5) A 7–9. § szerinti állami fajtaelismerési eljárás időtartama a fajta elismeréséhez szükséges DUS vizsgálat és gazdasági értékvizsgálat idejével, valamint – a Fajtaminősítő Bizottság állásfoglalása esetén – a Fajtaminősítő Bizottság állásfoglalásának meghozatalához szükséges idővel meghosszabbodik.

10. § (1) Az állami elismerés időtartama szőlő-, gyümölcs-, erdészeti fajták és fás szárú dísnövények esetében a megadástól számított 30. év végéig, egyéb növényfajták esetében a megadástól számított 10. év végéig tart.

(2) Az állami elismerés időtartama – a kérelmező legalább a lejárati időpontja előtt két évvel előterjesztett kérelmére – további 30, illetve 10 éves időtartamra többször is meghosszabbítható, ha a fajta eredeti fajtaleírásban rögzített tulajdonságai nem változtak meg.

(3) Az állami elismerés megszűnik

a) a növényfajta elismerési idejének lejártá esetén, amennyiben a fajta állami elismerése meghosszabbításra nem került, vagy

b) ha a növénytermesztési hatóság a fajta állami elismerését kérelemre vagy hivatalból indított eljárásban visszavonja.

(4) A növénytermesztési hatóság az állami elismerés megszűnésével egyidejűleg a növényfajtat törli a 15. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartásból.

11. § (1) A növénytermesztési hatóság kérelemre visszavonja a fajta állami elismerését, amennyiben a fajtatulajdonos vagy a fajtafenntartó az állami elismerés lejárata előtt kéri.

(2) A növénytermesztési hatóság a fajta állami elismerését hivatalból visszavonja, ha

a) az állami elismerés iránti kérelem benyújtásakor vagy a 9. § (2) bekezdés szerinti vizsgálat során hamis adatot szolgáltatottak,

b) a fajtafenntartó nem teljesíti fajtafenntartási kötelezettségét,

c) a növényfaj felkerül az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti, az Európai Unió, egy adott régió vagy a Magyarország számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok listájára,

d) az adott fajtának nincs nyilvántartásba vett fajtafenntartója,

e) a fajtafenntartás eredményességét ellenőrző vizsgálat során megállapításra kerül, hogy a fajtának a Nemzeti Fajtajegyzékre vételekor leírt tulajdonságai megváltoztak, az nem egyöntetű, illetve nem állandó, vagy

f) bebizonyosodik, hogy a fajta állami elismerésekor nem volt megkülönböztethető.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a fajta állami elismerésének visszavonását követően a szaporítóanyag a visszavonást követő harmadik év június 30. napjáig forgalmazható.

12. § A növénytermesztési hatóság az állami elismerés iránti kérelem alapján vizsgálat alatt álló és az állami elismerésben részesített növényfajtaokról közhiteles nyilvántartást vezet és közzéteszi a Nemzeti Fajtajegyzéket.

13. § (1) A nemesítőt megilleti az a jog, hogy a növényfajta nemesítőjeként feltüntessék, illetve, hogy a növényfajta nemesítőjeként nyilvánosan elismerjék. A növényfajta minősített szaporítóanyaga után, a fajtafenntartással kapcsolatos tevékenységéért, a fajtafenntartót szerződés alapján díjazás illeti meg.

(2) A 7. § (2) bekezdése szerint a növényfajta állami elismerés iránti kérelmet előterjesztő, illetve a növényfajta tulajdonosa a jogszabályok betartásával a növényfajtaival szabadon rendelkezhet.

A növényfajta fenntartása

14. § (1) A Nemzeti Fajtajegyzéken szereplő növényfajta fajtaleírásában rögzített tulajdonságainak és gazdasági értékének megőrzéséről fajtafenntartással kell gondoskodni. A fajtafenntartás eredményességét a növénytermesztési hatóság ellenőrzi a fajtaleírásban rögzített morfológiai tulajdonságok alapján.

(2) A fajtafenntartás a fajtafenntartó vagy megbízottja feladata.

(3) Ha az állami elismerésben részesített növényfajta fenntartására újabb fajtafenntartó támaszt igényt, akkor azt a növénytermesztési hatósághoz be kell jelenteni. A növénytermesztési hatóság a fajtafenntartókat a Nemzeti Fajtajegyzékben közzéteszi.

A szaporítóanyagok előállítása és forgalomba hozatala

15. § (1) Magyarországon

a) a Nemzeti Fajtajegyzékben,

b) a Közösségi Fajtajegyzékben, valamint szőlő és gyümölcs esetében bármely tagállam fajta (klón) jegyzékében,

c) az Erdészeti Szaporítóanyag-források Nemzeti Jegyzékében, vagy az Európai Unió Közös Erdészeti Szaporítóanyag-forrás Jegyzékében, vagy

d) a dísnövényekre vonatkozó, e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban szereplő növényfaj-, és fajta szaporítóanyagát szabad forgalomba hozatal céljára előállítani, forgalomba hozni, továbbszaporítani, árutermesztésre vagy árutermesztő ültetvény létesítésére, erdősítésre, faültetvény létesítésre felhasználni, amennyiben azok az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelnek.

(1a) A természetes környezet megőrzésére szánt takarmánynövény-vetőmagkeverékek begyűjtése a természetvédelmi hatóság, forgalmazása a növénytermesztési hatóság engedélyével végezhető.

(2) A növénytermesztési hatóság – a miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében foglaltak szerint – engedélyezheti az (1) bekezdésben foglaltaknak meg nem felelő szaporítóanyag eseti felhasználását.

(3) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az (1) bekezdés alá nem tartozó növényfajok, illetve -fajták szabadon előállíthatók, forgalomba hozhatók, továbbszaporíthatók és árutermesztésre, árutermesztő ültetvény létesítésére felhasználhatók.

(4) Magyarország területén tilos szaporítóanyagként felhasználni céltermeltetésből bármilyen okból visszamaradt szaporítóanyagot.

(5) Tilos az e törvény, illetve e törvény végrehajtására kiadott rendelet előírásainak meg nem felelő növényi szaporítóanyag – beleértve a továbbszaporítás során nem igazolt származású vagy

alkalmatlannak minősített növényállomány magtermésének vetőmagkénti – felhasználása és forgalomba hozatala.

(6) A kábítószeres vagy pszichotróp anyagok előállítására alkalmas növényfajok szaporítóanyagának előállítását és forgalomba hozatalát külön jogszabály feltételekhez kötheti.

(7) E törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott esetben szőlő-, gyümölcs- és erdészeti szaporítóanyag, valamint zöldséggalánta előállítására és forgalomba hozatalára irányuló tevékenységet az folytathat, aki megfelel az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott feltételeknek és rendelkezik a tevékenység végzéséhez szükséges, a növénytermesztési hatóság által kiadott engedéllyel. Dísnövény-szaporítóanyag előállítására és forgalomba hozatalára irányuló tevékenységet az folytathat, aki megfelel az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott feltételeknek és a tevékenység megkezdését a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint bejelentette a növénytermesztési hatóságnak.

(8) A (7) bekezdés szerinti engedéllyel rendelkező előállítót, forgalmazót a növénytermesztési hatóság nyilvántartásba veszi. A nyilvántartás tartalmazza az engedéllyel rendelkező

a) nevét (cégnevét), címét (székhelyét),

b) FELIR-azonosítóját,

c) felelős kapcsolattartójának nevét és elérhetőségét, valamint

d) telephelyeinek címét, a telephelyen folytatott tevékenység jellegét, a telephelyen alkalmazott minőségügyi rendszer megnevezését.

(9) Szőlő-, gyümölcs- és erdészeti szaporítóanyagot – beleértve a mikorrhizált erdészeti szaporítóanyagot – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott módon, a növénytermesztési hatóság általi minősítést követően lehet előállítani, gyűjteni, valamint forgalomba hozni. A minősítés eredményéről a minősítést végző szerv hatósági bizonyítványt állít ki.

(10) A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező szolgáltató a (7), illetve a (9) bekezdés szerinti tevékenység határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő folytatására irányuló szándékát köteles a növénytermesztési hatóságnak bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a természetes személy bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(11) A növénytermesztési hatóság közhiteles hatósági nyilvántartást vezet a 23. § (1) bekezdésében felsorolt tevékenységekről. A közhiteles hatósági nyilvántartásból kizárólag az érintett tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható adat.

(12) A szaporítóanyagának a minősítés során megállapított minőségéért a szaporítóanyag-tétel forgalomban tartásának ideje alatt a szaporítóanyag-forgalmazó a felelős.

(13) A növénytermesztési hatóság a szaporítóanyag fajtaazonosságának utólagos ellenőrzése érdekében fajtaazonosító kitermesztést végez.

16. § (1) Az Európai Unióból történő kivitel (a továbbiakban: export) esetén csak a nemzetközi egyezmények, illetve az importáló ország előírásainak megfelelően ellenőrzött, a külön jogszabályban meghatározott kísérő okmánnyal rendelkező szaporítóanyag-tétel mutatható be kiviteli ellenőrzésre.

(2) Magyarország területén való felhasználás vagy forgalomba hozatal céljából szaporítóanyagának a tagállamokon kívüli országból történő behozatala (a továbbiakban: import) a 15. § (1) bekezdésében, illetve (2) bekezdésében foglaltak betartása esetén megengedett. Az import okmányokhoz mellékelni kell az exportőr nyilatkozatát arról, hogy a szaporítóanyag géntechnológiával módosított-e.

(3) Az importból származó szaporítóanyagot csak annak minősítését követően lehet szaporítóanyagként Magyarország területén forgalomba hozni és felhasználni.

(4) Az uniós vámjog végrehajtásáról szóló törvény szerinti eljárásban a vámhatóság megkeresésére a növénytermesztési hatóság hozzáférést biztosít a nyilvántartás 23. § (1) bekezdés c) pontja szerinti adataihoz.

17. § Szaporítóanyag előállítására, termesztésére, feldolgozására, kiserelésére, forgalomba

hozatalára, illetve az ezekhez kapcsolódó tárolására e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező, olyan természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet jogosult, aki a termékpálya szerinti termék tanács, illetve annak hiányában elismert szakmaközi szervezet vagy a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (a továbbiakban: agrárkamara) tagja.

A vetőmag előállításához szükséges védőtávolság általános szabályai

18. § (1) A szántóföldi és a kertészeti növényfajok vetőmag előállítása esetén – a genetikai és a növényvédelmi követelmények érvényesítése céljából – e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott védőtávolságokat kell alkalmazni. Az előírt védőtávolságba eső földterületen tilos a vetőmag előállítással termesztett növényfajjal, növényfajtavál azonos vagy ivarilag kompatibilis növényfajt termesztetni, beleértve a gyomként megjelenő árvakeléseket is. A földhasználónak a védőtávolság területére eső és általa használt földterületen – beleértve a tanyát és az egyéb földterületeket is – folyamatosan gondoskodnia kell a korlátozott növényfaj, annak árvakelése vagy gyomként megjelenő egyedeinek eltávolításáról.

(2) A vetőmagtermesztés elsődlegességének biztosítása és e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírt védőtávolságok érvényesítése érdekében a vetőmag előállítója az előírt védőtávolságon belül lévő termőföld használójával (a továbbiakban: földhasználó) szerződésben állapodhat meg vagy vetőmag szaporítási zárt körzetet hozhat létre.

(3) A vetőmag-előállítónak – az érintett földterületrészek területének pontos meghatározásával együtt – a vetőmag-előállításba vont és az előírt védőtávolságon belül lévő földterület fekvése szerint illetékes helyi önkormányzat (a továbbiakban együtt: érintett helyi önkormányzat) honlapján 30 napra közzé kell tennie a vetéstervét:

- a) tavaszi vetésű növények esetében január 15-ig,
- b) őszi káposztarepce esetében július 1-jéig,
- c) egyéb őszi vetésű növények esetében augusztus 1-jéig.

(3a) A vetőmag-előállításba vont földterület fekvése szerint illetékes helyi önkormányzat jegyzője intézkedik a (3) bekezdés szerinti vetésterv elektronikus tájékoztatási rendszer keretében működő kormányzati honlapon (a továbbiakban: kormányzati portál), hirdetményi úton történő közzététele iránt. A kormányzati portálon való közzététel az önkormányzat honlapján történő közzététellel megegyező időtartamú és tájékoztató jellegű.

(4) Az érintett helyi önkormányzat – a növénytermesztési hatóság által történő ellenőrzés céljából – a (3) bekezdés a)–c) pontja szerinti határidő leteltét követő 120 napig elérhetővé teszi honlapján a (3) bekezdés szerinti hirdetményt, megjelölve a véleményezési határidő lejártának napját.

(5) A védőtávolságba eső földhasználónak az egyeztetés iránti igényét a közzétételt követő 30 napos jogvesztő határidőn belül kell bejelentenie a vetőmag-előállító részére, ha a meghirdetett vetésterv a vetéstervét kedvezőtlenül befolyásolja és számára e törvény végrehajtására kiadott rendelet szerint jelentős eredményvesztést okoz. A földhasználónak bizonyítania kell, hogy a védőtávolságba eső földterületen jelentős anyagi veszteség nélkül nem tud más növényfajt termesztetni, nem tudja a vetésforgót más módon kialakítani vagy hasonló értékű és igényű vetőmag-előállítást végezni.

Védőtávolság érvényesítése szerződés alapján

18/A. § (1) A vetőmag-előállító a közzétételtől számított 30 napon belül az egyeztetési igényét bejelentő földhasználóval szerződést köt vagy e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott nyilatkozattételre hívja fel azt a földhasználót, akivel nem sikerült megegyeznie. A nyilatkozat tételre történő felhívás az érintett földhasználó részére igazolható módon postai úton vagy tanúk igazolása mellett személyesen tehető meg.

(2) Az érintett földhasználó a nyilatkozattételre történő felhívás kézhezvételétől számított 30 napon belül (a továbbiakban: nyilatkozattételi határidő) köteles a vetőmag-előállító részére

nyilatkozatot tenni, amennyiben a vetőmag előállításához nem járul hozzá. A nyilatkozat a vetőmag-előállító részére igazolható módon, postai úton vagy tanúk igazolása mellett személyesen tehető meg. A nyilatkozattételi határidő lejártá után – nyilatkozat hiányában – az érintett földhasználó hozzájárulását megadottnak kell tekinteni.

(3) A vetőmag előállítója a földhasználóval a vetés megkezdése előtt szerződésben állapodhat meg a földhasználat módjáról, illetve arról, hogy a földhasználó milyen feltételekkel kötelezi magát arra, hogy a vetőmag szaporító táblát veszélyeztető növényfajokat és -fajtákat nem termeszt. A szerződésnek tartalmaznia kell a termesztés korlátozásával kapcsolatos kötelezettségeket, valamint az ebből eredő eredménykiesés arányos ellentételezésének módját és mértékét. Az ellentételezés mértékének meghatározására a 18/B. § (7) bekezdésében foglalt szabályokat kell alkalmazni.

(4) A vetőmag-előállító jogosult – a földhasználó költségére – a vetőmag szaporítást veszélyeztető növényfajok és fajták haladéktalan eltávolítására, ha a földhasználó a szerződésben foglaltak nem teljesíti vagy a földhasználó a nyilatkozattételi felhívásnak nem tett eleget. A növényállomány eltávolítása nem járhat aránytalan kár okozásával. A földhasználó a vetőmag-előállítóval szemben a vetőmag szaporítást veszélyeztető növényfajok és – fajták eltávolítása miatt kárigényt nem érvényesíthet.

Védőtávolság érvényesítése zárt körzet létrehozásával

18/B. § (1) E törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírt védőtávolságok alkalmazásával egy vagy több termesztési ciklusban vetőmag szaporítási zárt körzetet (a továbbiakban: zárt körzet) lehet kialakítani. A zárt körzet területét pontosan meg kell határozni az üzemi térképen a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (a továbbiakban: MePAR) szerinti azonosító számmal és a helyrajzi számmal, valamint a helyi sajtóságoknak megfelelő egyéb módon, így különösen dűlőnév, területrész megnevezésével.

(2) Az a vetőmag-előállító, aki legalább 16 ha egybefüggő vetésterülettel és szaporítási szerződéssel rendelkezik, zárt körzet kialakítását kezdeményezheti. A vetőmag előállítást végző fajtatulajdonos vagy fajtaképviselő is kezdeményezheti a zárt körzet kialakítását, ha legalább 16 ha egybefüggő vetésterülettel rendelkezik.

(2a) Ha a 18. § (5) bekezdése szerinti határidőben egyetlen, a védőtávolságba eső földhasználó sem jelenti be egyeztetés iránti igényét a vetőmag-előállító részére, úgy a határidő lejártát követő 8 napon belül a vetőmag-előállító a növénytermesztési hatóságnál kérelmezi a zárt körzet nyilvántartásba vételét. A kérelemhez csatolni kell

a) az érintett helyi önkormányzat honlapján közzétett vetéstervet,

b) a jogszerű földhasználatot és a termékpálya szerinti termékpanci tagságot igazoló dokumentumot,

c) a vetőmag-előállító nyilatkozatát arról, hogy a 18. § (5) bekezdése szerinti határidőben egyetlen, a védőtávolságba eső földhasználó sem jelentette be egyeztetés iránti igényét, valamint

d) a szaporítási szerződést.

(2b) A növénytermesztési hatóság a (2a) bekezdés szerinti kérelem alapján nyilvántartásba veszi

a) a vetőmag-előállító

aa) természetes személy természetes személyazonosító adatait, lakcímét, egyéni vállalkozó adószámát, székhelyét,

ab) gazdálkodó szervezet nevét, székhelyét, telephelyét, adószámát, cégjegyzékszámát,

b) a zárt körzettel érintett földterület (1) bekezdés szerinti adatait és nagyságát,

c) a vetőmag-előállítással érintett növényfajt és a védőtávolságot, valamint

d) a határozat hatályossági idejét.

(2c) A növénytermesztési hatóság a nyilvántartásba vételről hozott határozatát közli a vetőmag-előállítóval, és a döntésről készült közleményt közzé teszi.

(2d) A növénytermesztési hatóság honlapján közzéteszi a nyilvántartott vetőmag-előállító nevét és a (2b) bekezdés b)–d) pontja szerinti adatokat.

(2e) A növénytermesztési hatóság a (2b) bekezdés szerinti, részére átadott személyes adatokat a

(2b) bekezdés *d)* pontja szerinti hatályossági idő lejártát követő második év végéig a 23. § (2) bekezdés *j)* pont *jd)* alpontjában meghatározott feladata ellátása érdekében kezeli.

(3) Ha a 18. § (5) bekezdése szerinti egyeztetési igény bejelentésére sor kerül, de elmarad a 18/A. § szerinti szerződéskötés, a zárt körzet létrehozását a növénytermesztési hatóság engedélyezi a (2) bekezdés szerinti feltétel teljesülésének vizsgálatát követően, a 18/C. §-ban foglaltak szerint. A zárt körzet létesítését kezdeményező vetőmag-előállítónak a zárt körzet létesítésére vonatkozó szándékát a 18. § (3) bekezdésében meghatározott módon közzé kell tennie.

(4) A zárt körzet területén a védőtávolságba eső földterületek használójának az egyeztetés iránti igényét a közzétételt követő 30 napon belül kell bejelentenie a vetőmag-előállító és a területi agrárkamara részére, ha a meghirdetett zárt körzet a vetéstervét kedvezőtlenül befolyásolja és számára e törvény végrehajtására kiadott rendelet szerint jelentős eredményvesztést okoz, amelyet a 18. § (5) bekezdésében foglaltak szerint bizonyítani kell.

(5) A vetőmag-előállítónak értesítenie kell a terméktanácsot a tervezett zárt körzet meghirdetéséről. A terméktanács a tervezett zárt körzettel érintett területi agrárkamarát felkéri, hogy a helyi sajátságok ismeretében, 30 napon belül folytasson egyeztetést a termesztés korlátozásával kapcsolatos kötelezettségekről és az ellentételezés módjáról, mértékéről a védőtávolságba eső földterületek használóival. Az egyeztetéseket március 15-ig be kell fejezni. Az egyeztetés eredményét megállapodásba kell foglalni.

(6) A vetőmag-előállítónak a területi agrárkamara által ellenjegyzett megállapodást meg kell küldenie a terméktanács részére. A megállapodásban külön kell felsorolni az egyezés által érintett területeket, és külön az olyan területrészeket, amelyek tekintetében a földhasználóval nem sikerült megegyezni. A megállapodásnak tartalmaznia kell a vetőmag-előállító által felajánlott ellenszolgáltatásokat, amelyeket a földhasználók elutasítottak.

(7) A földhasználó a termelés korlátozásával kapcsolatos kötelezettségeiért az eredetileg termeszteni tervezett növényi kultúra eredményével arányos ellentételezésre – így különösen terményre, természetbeni szolgáltatásra, illetve korlátozási díjra – tarthat igényt. Az arányos ellentételezés mértékét a zárt körzet térségére jellemző, a korlátozás alá eső növényi kultúra jövedelmezőségére és a termelt növény átlagos terméshozamára figyelemmel kell meghatározni. A korlátozás alá eső növényi kultúra és a földhasználó által termesztett növényi kultúra jövedelmezőségének, illetve az elmaradt haszonnak az adott év betakarításkori vármegyei átlaga alapján kell kiszámítani a korlátozási díj mértékét.

(8) A (2b) bekezdés alapján nyilvántartásba vett zárt körzet területén a védőtávolságba eső földterületek használói kötelesek a vetőmag-előállítóhoz szükséges védőtávolság általános szabályainak betartására.

18/C. § (1) A vetőmag-előállító a zárt körzet engedélyezése iránti kérelmet – az egyeztetést követően – a terméktanács véleményével és az egyeztetés dokumentációjával együtt 8 napon belül továbbítja a növénytermesztési hatóságnak. A kérelemhez csatolni kell a zárt körzet kialakításának tervezetét.

(2) A növénytermesztési hatóság a zárt körzet kialakításának engedélyezéséről szóló határozatában rendelkezik az egyes idegen beporzást vagy növény-egészségügyi fertőzést előidéző növényfajok, növényfajták termesztésének korlátozásáról, tilalmáról, valamint azokat a földhasználókat megillető ellenszolgáltatásról, akikkel nem sikerült megegyezni. A zárt körzet kialakításának engedélyezéséről, valamint a 18/B. § (2b) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételről szóló határozatot a növénytermesztési hatóság megküldi a zárt körzeten belüli korlátozás és tilalom betartása ellenőrzésére jogosult növénytermesztési hatóságnak, valamint a zárt körzet kialakításának engedélyezéséről szóló határozatot a terméktanácsnak és az agrárkamarának. A zárt körzet kialakításának engedélyezéséről szóló határozatot hirdetmény útján is közölni kell, ha a védőtávolságba eső földterületen ismeretlen földhasználó van.

(2a) A zárt körzet létrehozása iránti eljárásban sommás eljárásnak nincs helye.

(3) A zárt körzeten belüli korlátozás, illetve a tilalom betartását a növénytermesztési hatóság ellenőrzi és elrendeli a növényállomány megsemmisítését, ha a korlátozás, illetve a tilalom ellenére a zárt körzeten belül a tiltott növényfaj egyedeinek eltávolítása elmaradt. A növénytermesztési

hatóság határozatában foglaltakat haladéktalanul végre kell hajtani. A föld használója köteles túrni, hogy a saját költségére a növényállomány eltávolításra kerüljön, amely nem járhat aránytalan kár okozásával.

Törzsültetvény

19. § (1) A szőlő-, gyümölcs- és erdészeti fajták minőségi szaporításának biztosítására törzsültetvényt kell létrehozni. A szőlő-, gyümölcs- és erdészeti szaporítóanyag előállítására szolgáló törzsültetvény létesítését a növénytermesztési hatóság az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály szerint engedélyezi.

(2) Az (1) bekezdés szerint engedélyezett törzsültetvényről a növénytermesztési hatóság nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza a törzsültetvény fenntartójára, helyére, telepítésének idejére, fajára, fajtájára, származására, valamint az évenkénti minősítésre vonatkozó adatokat.

(3) A növénytermesztési hatóság az általa minősített törzsültetvényről engedélyezi szaporítóanyag előállítását.

(4) Forgalomba hozatal céljából – a külön jogszabályban meghatározott kivétellel – csak törzsültetvényből származó alapanyag felhasználásával és csak engedélyezett árutermelő szőlőiskolában, árutermelő gyümölcs- és díszfaiskolában, illetve csemetekertben, e törvény és a növény-egészségügyi előírások betartásával lehet szaporítóanyagot előállítani.

(5)

Szaporítóanyag-minősítés

20. § (1) A szántóföldi növényfaj vetőmagját az ezen alcímben és e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban foglaltak szerinti eljárásban kell minősíteni. A vetőmag addig maradhat forgalomban, és addig használható fel, ameddig minősítő paraméterei megfelelnek e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírt feltételeknek.

(2) A szaporítóanyag felett rendelkezésre jogosult vetőmag-előállító (a továbbiakban e § alkalmazásában: fémzároltató) köteles a vetőmag-szaporító táblát – a növénytermesztési hatóság által rendszeresített nyomtatványon – a növénytermesztési hatóságnak e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott jogvesztő határnapig írásban bejelenteni, amely alapján a növénytermesztési hatóság a területet nyilvántartásba veszi. A növénytermesztési hatóság a nyilvántartásba vételt akkor tagadja meg, ha a kérelem a határnapon túl érkezett.

(3) A fémzároltató tájékoztatja a növénytermesztési hatóságot a vetőmag-szaporító tábla növényállományának szántóföldi ellenőrzésre alkalmas fejlettségi állapotáról. A növénytermesztési hatóság a tájékoztatás alapján hivatalból, e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott számú alkalommal hatósági ellenőrzést végez, amelyről jegyzőkönyvet vesz fel.

(4) A fémzároltató a 21. § (2) bekezdése szerinti címkét köteles a növénytermesztési hatóságtól megrendelni, amely a vetőmagtétel azonosítása céljából kiadja a címkét.

(5) A növénytermesztési hatóság hatósági ellenőrzést, mintavételt végez a vetőmag minőségi megfeleléségének laboratóriumi vizsgálata céljából.

(6) A növénytermesztési hatóság az (5) bekezdés szerinti mintavétel eredménye alapján a vetőmagtételt nyilvántartásba veszi. A növénytermesztési hatóság a nyilvántartás adatai alapján a fémzároltató részére hatósági bizonyítványt állít ki.

(7)

(8) A növénytermesztési hatóság az (1)–(6) bekezdés szerinti eljárást az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban foglaltak szerint átruházhatja a szaporítóanyag-előállítóra. Mintavevői tevékenységet csak az folytathat, aki rendelkezik a növénytermesztési hatóság engedélyével. A növénytermesztési hatóság a mintavevői tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait.

(9) A (8) bekezdés szerinti nyilvántartásban kezelt adatokat a Központi Statisztikai Hivatal részére – a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Stt.) 28. §-ával összhangban a statisztikai cél előzetes igazolása alapján, az ahhoz szükséges mértékben – statisztikai célra egyedi azonosításra alkalmas módon, térítésmentesen át kell adni és azok a Központi Statisztikai Hivatal által statisztikai célra felhasználhatók. Az átvett adatok körét és az adatátvétel részletszabályait a Stt. 28. §-ában meghatározott együttműködési megállapodásban kell rögzíteni.

A szaporítóanyag csomagolása, jelölése (címkézése)

21. § (1) Vetőmagot, dughagymát és fokhagyma szaporítóanyagot csak olyan csomagolóanyagban lehet forgalomba hozni, amely biztosítja a minőség megővését, valamint nem teszi lehetővé a kivételt és a kicserélést a csomagolóanyag megsértése nélkül.

(2) A szaporítóanyag-tételt, illetve annak egységeit a külön jogszabály szerinti címkével kell ellátni úgy, hogy a címke sérülés nélkül ne legyen eltávolítható.

(3) A címkén a külön jogszabályban meghatározott adatokat magyar nyelven is fel kell tüntetni.

Géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett szaporítóanyag termesztésbe bocsátása

21/A. § (1) A növénytermesztési hatóság a géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett szaporítóanyag termesztésbe bocsátása miatt

a) az érintett növényi kultúra, valamint

b) e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott védőtávolságon belül található ivarilag kompatibilis növényfajt tartalmazó növényi kultúra megsemmisítését rendelheti el.

(2) A növénytermesztési hatóság által elrendelt megsemmisítés esetén a megsemmisítéssel érintett területen a megsemmisítés bekövetkezésének időpontjában saját nevében és kockázatára, jogszerű földhasználóként mezőgazdasági termelést folytató természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott feltételekkel és mértékben kárának enyhítésére juttatásra jogosult.

(3) Nem jár juttatás, amennyiben

a) a termelő a géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett szaporítóanyagot jogellenesen hozza be az országba,

b) a termelő a szaporítóanyag azonosságát nem tudja hitelt érdemlően bizonyítani,

c) a termelő nem fémzárolt vetőmagot, nem minősített vegetatív szaporítóanyagot, illetve ültetési anyagot bocsátott termesztésbe,

d) a termelőnek tudomása volt arról, hogy géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett szaporítóanyagot bocsátott termesztésbe,

e) a termelő az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott növényi kultúra beazonosítása és megsemmisítése során a növénytermesztési hatósággal nem működött együtt,

f) a termelő e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott követelés érvényesítőre a kárigényét nem engedményezte,

g) a termelő a megsemmisítés miatt felmerült kárigényéről lemondott vagy azt az *f)* pont szerinti követelésérvényesítőn kívül másra engedményezte.

(4) A védőtávolságon belül található ivarilag kompatibilis növényfajt tartalmazó növényi kultúra megsemmisítésének elrendelése esetén a termelőnek nem jár juttatás, ha a növényi kultúra beazonosítása és megsemmisítése során a növénytermesztési hatósággal nem működött együtt, továbbá a (3) bekezdés *f)* és *g)* pontjában meghatározott esetekben.

(5) A költségvetési törvénynek a miniszter által vezetett minisztérium fejezetében külön alcímen a (2) bekezdés szerinti juttatás fedezetére célelőirányzatot kell biztosítani.

(6) Az (1)–(4) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni a szaporítóanyagot előállítóokra és

továbbszaporítókra is.

Hatósági feladatok, a szakigazgatás szervezete

22. § A miniszter

a) irányítja a növényfajták állami elismerésével, valamint a szaporítóanyagok előállításával, minősítésével és forgalomba hozatalával kapcsolatos tevékenységet,

b)-e)

23. § (1) A növénytermesztési hatóság nyilvántartást vezet:

a) az állami elismerésben részesített növényfajtákról, amely

aa) tartalmazza:

1. az állami elismerés időpontját (év, hónap, nap),

2. a kérelmező, a képviselő, illetve a fajtafenntartó alábbi adatait: természetes személy esetén természetes személyazonosító adatait; jogi személy esetén az azonosító adatokat (cégnév, adószám, székhely, telephely),

3. az állami elismerésben részesített növényfajta nevét,

4. az állami elismerés megszűnése és a tovább-forgalmazás időpontját,

5. a növényfajta-oltalom fennállását, valamint

6. a kertészeti növények szaporítóanyagának előállításánál alanyként használt növényfajtákat, illetve fajokat;

ab) tartalmazhatja:

1. kérelemre a nemesítő nevét, valamint

2. a fajta termesztésének és felhasználásának sajátosságára, valamint a fajta egyediségére vonatkozó adatokat, információkat;

b) a vetőmag-előállítókról, valamint az engedélyes vagy a nyilvántartásba vett szőlő-, gyümölcs-, dísznövény, zöldségpalánta-, erdészeti és fás szárú energetikai szaporítóanyag-előállítókról és szaporítóanyag-forgalmazókról, amely tartalmazza

ba) a természetes személy ügyfél természetes személyazonosító adatait, lakcímét, adóazonosító jelét,

bb) jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli szervezet esetén az azonosító adatokat (cégnévét, adószámát, székhelyét, telephelyét),

bc) az ügyfél regisztrációs számát vagy a növénytermesztési hatóság partner azonosítóját,

bd) a tevékenység megjelölését,

be) szaporítóanyag előállítás esetén a vetés, illetve a termesztés helyének azonosító adatai (cím, helyrajzi szám, WGS84 rendszerben meghatározott koordinátapár, egyedi tábla azonosító) közül legalább egyet, az érintett terület nagyságát, valamint szaporítóanyag forgalmazás esetén a telephely megfelelő azonosító adatait;

c) a minősített szaporítóanyag tételekről, amely tartalmazza

ca) a tétel előállítójának megnevezését,

cb) a tétel előállításának idejét,

cc) a minősítésre beérkező szaporítóanyag fajtáját,

cd) a minősítésre beérkező szaporító anyag mennyiségét;

d) a szántóföldi és zöldség növényfajták esetében a vetőmag kiserelést folytatóról, amely tartalmazza

da) a vetőmag kiserelő természetes személy azonosító adatait, illetve jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli szervezet cégnevét, adószámát, székhelyét, telephelyét,

db) a kiserelésre engedélyezett fajok nevét;

e) a standard zöldség vetőmag-előállítókról és forgalmazókról, amely tartalmazza

ea) a természetes személy ügyfél természetes személyazonosító adatait, lakcímét, adóazonosító jelét,

eb) jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli szervezet esetén a cégnevét, adószámát, székhelyét, telephelyét,

- ec)* engedélyezett fajok nevét;
- f)* a minősített és ellenőrzött erdészeti és fás szárú energetikai célú szaporítóanyag tételekről, amely tartalmazza
 - fa)* a fajta vagy származás megnevezését,
 - fb)* a szaporítóanyag mennyiségét,
 - fc)* az előállítás idejét;
 - g)* az erdészeti génmegőrzési tételekről és génrezervátumokról, amely tartalmazza
 - ga)* a génmegőrzési egység elnevezését,
 - gb)* a génmegőrzési egység egyedi azonosítóját, ami tartalmazza a megőrzött fafaj nevét, a génmegőrzési módot (ex situ, illetve in situ) és az egyedi állomány azonosító sorszámot,
 - gc)* a génmegőrzési egység földrajzi fellelhetőségét,
 - gd)* a tulajdonos, illetve a gazdálkodó, kezelő nevét;
 - h)* a minősített és ellenőrzött gyümölcs szaporítóanyag tételekről, amely tartalmazza
 - ha)* a fajtanevet,
 - hb)* a szaporítóanyag mennyiségét,
 - hc)* az előállítás idejét;
 - i)* a minősített és ellenőrzött szőlő szaporítóanyag tételekről, amely tartalmazza
 - ia)* a fajtanevet,
 - ib)* a szaporítóanyag mennyiségét,
 - ic)* az előállítás idejét;
- j)* a határon átnyúló szolgáltatás folytatása esetén a 15. § (10) bekezdése szerinti bejelentést tevőkről;
 - k)* 7. § (2) bekezdése iránti kérelem szerinti adatokról.
 - (2) A növénytermesztési hatóság
 - a)* a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint eljár a
 - aa)* dísnövény-szaporítóanyagok előállításának és forgalomba hozatalának,
 - ab)* dísnövény-szaporítóanyagot előállító faiskola és palántanevelő üzem létesítésének bejelentése esetén.
 - b)–c)*
 - d)* kiadja a növényfajták állami elismeréséről, annak meghosszabbításáról, illetve visszavonásáról szóló határozatokat;
 - e)* vezeti és közzéteszi a Nemzeti Fajtajegyzéket;
 - f)* bejegyzi az új fajtafenntartókat;
 - g)* minősíti a szaporítóanyagokat és a törzsültetvényeket;
 - h)* engedélyezi:
 - ha)* az állami elismerésre bejelentett növényfajták egyedi szaporítását,
 - hb)* a szaporítóanyag szaporítási zárt körzetek kialakítását,
 - hc)* a szaporítóanyag tételek átruházott jogkörben történő minősítését,
 - hd)* a fémzárolt szaporítóanyag tételek kiszerezését,
 - he)* a törzsültetvények létesítését,
 - hf)* a faiskola és palántanevelő üzem létesítését,
 - hg)* a szőlő-, gyümölcs-, erdészeti szaporítóanyagok, valamint zöldségpálánta előállítását és forgalomba hozatalát;
 - i)* engedélyezheti a 15. § (1) bekezdésében foglaltaknak vagy e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti minősítési feltételeknek meg nem felelő szaporítóanyag eseti felhasználását;
 - j)* ellenőrzi:
 - ja)* a növényfajták fajtafenntartásának eredményességét, a fajtaleírásban rögzített morfológiai tulajdonságok alapján,
 - jb)* a szaporítóanyagok előállítását, feldolgozását, forgalomba hozatalát, felhasználását,
 - jc)* az átruházott jogkörben végzett szaporítóanyag-tétel minősítést,
 - jd)* a zárt körzetben az előírt korlátozások betartását;

k) eljár – a 23/A. §-ban foglaltakra is figyelemmel – az e törvény és a végrehajtására kiadott jogszabály rendelkezéseinek megsértése esetén.

(3) A növénytermesztési hatóság hatósági igazolványt állít ki az ellenőrzést végző munkatársa részére. A növénytermesztési hatóság ellenőrzési tevékenysége kiterjed minden olyan helyre, ahol a szaporítóanyag előállítását, kezelését, tárolását végzik, továbbá, ahol szaporítóanyagot forgalomba hoznak vagy szaporító alapanyagot felhasználnak. A termelő, illetve a forgalmazó köteles az ellenőrzést végző személy bejutását biztosítani az ellenőrizendő helyre és együttműködni az ellenőrzést végzővel.

(4)

(5) A növénytermesztési hatóság az (1) bekezdés a) pontja szerinti nyilvántartásban lévő adatokat az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben kezeli.

(5) A növénytermesztési hatóság az (1) bekezdés a) pontja szerinti nyilvántartásban lévő adatokat az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben kezeli.

23/A. § (1) A szaporítóanyag jelölésére (címkezésére) vonatkozóan e törvényben és a végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben (a továbbiakban: Fttv.) meghatározott hatóság jogosult, ha a jogsértés az Fttv. 2. §-ának a) pontja értelmében vett fogyasztót érint. Az eljáró hatóság az Fttv.-ben meghatározott szabályok szerint jár el.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendelkezések a fogyasztóvédelemről szóló törvény alkalmazásában fogyasztóvédelmi rendelkezések.

23/B. § Ha a növénytermesztési hatóság eljárása idegenhonos inváziós fajt érint, a növénytermesztési hatóság

a) az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint

b) a természet védelméről szóló törvény idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos rendelkezéseit is alkalmazza.

24. § A növénytermesztési hatóság az e törvény szerinti hatósági eljárások tekintetében elektronikus űrlapot alkalmaz, amelyet a honlapján közzétesz.

Az állami feladatok pénzügyi fedezete

25. § (1)

(2) A szaporítóanyagok díjtétellel nem ellentételezett hatósági ellenőrzésének költségét a központi költségvetésből kell biztosítani.

26. § (1) A növényfajták állami elismerésével kapcsolatos feladatok és vizsgálatok díjtétellel nem ellentételezett részét a központi költségvetésből kell biztosítani.

(2) A növénytermesztési hatóság által végzett

a) az állami elismeréshez elvégzett fajtavizsgálatokért,

b) a növényfajta oltalomra bejelentett fajta kísérleti vizsgálatáért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(3) A növénytermesztési hatóság

a) a szaporítóanyag minősítéséért, valamint

b) az állami elismerésben részesített növényfajták állami elismerésének időtartama alatt végzett azonossági vizsgálatokért és az azzal összefüggő feladat ellátásáért a miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében meghatározott mértékű díjat számít fel.

(4) A növénytermesztési hatóság a miniszter által jóváhagyott önköltségszámításra vonatkozó szabályzatában állapítja meg a (2) bekezdés szerinti eljárásokban felmerülő, az ügyfél részére részletkötelezettségként megállapítandó eljárási költség mértékét. A hatósági eljárási költsége magában foglalja a vetőmag, a terménővelő anyag, a növényvédőszer, a mezőgazdasági gépi bér munka, az üzemanyag és a kenőanyag költségeit.

26/A. § Az e törvény hatálya alá tartozó hatósági eljárás díj- és illetékmentes, amennyiben az

adott eljárásra e törvény végrehajtására kiadott jogszabály igazgatási szolgáltatási díjat nem állapít meg.

Jogkövetkezmények

27. § (1) Az eljáró növénytermesztési hatóság e törvényben és az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályokban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában meghatározott rendelkezés, illetve hatósági határozatban foglaltak megsértése esetén intézkedést hozhat, minőségvédelmi bírságot szabhat ki vagy figyelmeztetésben részesíti az eljárás alá vont természetes személyt, jogi személyt vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet.

(2) Az eljáró növénytermesztési hatóság az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint más célra fel nem használható növényi szaporítóanyag megsemmisítését rendelheti el az előállító költségére.

(3) Az eljáró növénytermesztési hatóság az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint, a feltárt jogsértés súlyával arányosan, a jogsértésben rejlő kockázat mértékének és jellegének figyelembevételével a következő jogkövetkezményeket alkalmazhatja:

a) jogsértő állapot megszüntetésére kötelezés;

b) a jogsértést megállapító véglegessé vált határozat nyilvános közzétételének elrendelése legfeljebb 180 nap időtartamra;

c) e törvény, illetve a végrehajtására kiadott rendelet alapján kiadott engedély visszavonása;

d) a jogosulatlanul előállított, illetve a jogszabályi előírásoknak nem megfelelő szaporítóanyag zár alá vételének elrendelése, a hatóság által kijelölt helyen legfeljebb 180 nap időtartamra;

e) szigorított vetőmag-minősítés elrendelése.

(4) A növénytermesztési hatóság e törvény és a végrehajtására kiadott jogszabályok előírásainak megsértőjével szemben minőségvédelmi bírságot szab ki, ha megállapítja, hogy az előállított, illetve forgalomba hozott növényi szaporítóanyag nem felel meg az előírt követelményeknek.

(5) A növénytermesztési hatóság a szaporítóanyag – e törvény, valamint e törvény végrehajtására kiadott jogszabályoknak való megfelelésének ellenőrzése érdekében – a hatósági ellenőrzés során próbavásárlást végezhet, ideértve a távértékesítés keretében távértékesítési szerződés megkötésével az interneten történő vásárlást is.

Minőségvédelmi bírság

28. § (1) A minőségvédelmi bírság legkisebb összege tízezer forint.

(2) Több jogszabálysértés egy eljárásban történő elbírálása esetén a bírság megállapításakor a súlyosabb jogszabálysértés alapján kiszabható összeget kell alapul venni.

(3) Azonos tényállású, három éven belüli ismételt jogsértés esetén a bírság összege a korábban kiszabott bírság másfélszeresénél nem lehet kevesebb, de nem haladhatja meg az adott jogsértés esetén kiszabható bírság legmagasabb mértékét.

(4) A bírság tételes mértékét és kiszabásának részletes szabályait az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet állapítja meg.

(5) Ha a jogi személyre kiszabott bírságot a kötelezett nem fizeti meg és azt tőle nem lehet behajtani, a bírság megfizetésére a jogsértés elkövetése idején helytállni köteles tagot, vezető tisztségviselőt, illetve azt a személyt kell kötelezni, aki a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kötelezettségeiért a törvény alapján felel.

Záró rendelkezések

29. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

(2) A (3) és (4) bekezdés az e törvény kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(3)

(4) A (3) bekezdésben foglaltakat a termőföld állam által életjáradék fizetése ellenében történő megvásárlásáról szóló 255/2002. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján már kifizetett életjáradékokra is alkalmazni kell.

(5)

(6) E törvénynek a növényfajták állami elismerésére vonatkozó rendelkezéseit a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

(7) Az e törvény hatálybalépése előtt állami elismerésben részesített fajták állami elismerésének időtartamára a növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 1996. évi CXXXI. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

30. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben

a) szabályozza a minőségvédelmi bírság mértékét és kiszabásának rendjét,
b) jelölje ki a növénytermesztési hatóságot vagy hatóságokat,
c) állapítsa meg a szaporítóanyag-minősítés eljárási rendjét, a mintavétel szabályait, a mintavevői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, az e tevékenységre jogosító engedély kiadásának rendjét, a nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, és

d) állapítsa meg a tovább szaporítás és az árutermesztés céljára szolgáló szántóföldi, kertészeti, szőlő-, gyümölcs-, dísnövény-, zöldség-, erdészeti növényfajták szaporítóanyaga előállításának, feldolgozásának, kiszerezésének és forgalomba hozatalának személyi és tárgyi feltételeit, valamint a 15. § (7) bekezdése szerinti engedély kiadásának rendjét és a 15. § (7), (9) és (10) bekezdése szerinti bejelentés részletes szabályait, az engedély iránti kérelem, illetve a bejelentés, valamint a nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,

e) jelölje ki a fajtavizsgálatot végző szervet,

f) jelölje ki a nyilvántartást vezető szervet.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg

a) az állami elismerésre köteles növényfajták körét tartalmazó fajjegyzéket, a Nemzeti Fajtajegyzék, a Leíró Fajtajegyzék és az Ajánlott Fajták Jegyzéke összeállításával és közzétételével összefüggő feladatokat,

b) az állami elismerés növényfajonkénti, valamint növényfajon belüli felhasználási cél szerinti feltételeit, eljárási rendjét, a fajtavizsgálatokat, a növényfajták egyedi engedély alapján való szaporításának, továbbá a fajtafenntartás eredményessége ellenőrzésének feltételeit,

c)

d) a szaporítóanyag tételek átruházott minősítésének személyi és tárgyi feltételeit,

e)

f) a forgalomba hozható szaporítóanyagok minőségének előírásait, a minőség megfelelő tanúsítását és ellenőrzését,

g) a zárt körzetek kialakításának feltételeit, valamint a zárt körzet kialakítására irányuló eljárás anyagi jogi szabályait,

h) a törzsültetvények, a faiskolák és palántanevelő üzemek létesítésének feltételeit,

i) a génmegőrzési feladatokat, a genetikai anyagok védelme szempontjából jelentős növényfajokat, továbbá azok megőrzésének, fenntartásának, átadásának feltételeit, kijelölje a genetikai anyagok megőrzéséért felelős intézményeket, valamint ezek eljárási rendjét,

j) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben az állami elismerés, a fajtavizsgálatok, a szaporítóanyag-minősítés díjtételeit,

k) az Európai Unió intézményeivel való kapcsolattartás rendjét,

l) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a szaporítóanyagok nemzetközi forgalmát is érintő, a vámkezeléshez kapcsolódó korlátozó rendelkezéseket,

m) a géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett szaporítóanyag felhasználása miatt kárt szenvedett termelők kárának enyhítésére szolgáló juttatás részletes szabályait.

31. § Ez a törvény szabályozási tárgykörében a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

- a)* a Tanács 66/401/EGK irányelve a takarmánynövény-vetőmagok forgalmazásáról,
- b)* a Tanács 66/402/EGK irányelve a gabonavetőmagok forgalmazásáról,
- c)* a Tanács 68/193/EGK irányelve a vegetatív szőlőszaporító-anyagok forgalmazásáról,
- d)* a Tanács 92/34/EGK irányelve a gyümölcs növények szaporító alapanyagának és ültetési anyagának forgalmazásáról,
- e)* a Tanács 2002/53/EK irányelve a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről,
- f)* a Tanács 2002/54/EK irányelve a répvetőmag forgalmazásáról,
- g)* a Tanács 2002/55/EK irányelve a zöldségvetőmagok forgalmazásáról,
- h)* a Tanács 2002/56/EK irányelve a vetőburgonya forgalmazásáról,
- i)* a Tanács 2002/57/EK irányelve az olaj- és rostonövények vetőmagjának forgalmazásáról,
- j)* a Tanács 98/56/EK irányelve a dísnövények szaporítóanyagainak forgalmazásáról,
- k)* a Tanács 2008/72/EK irányelve a vetőmagokon kívüli zöldségszaporító és -ültetési anyagok forgalmazásáról,
- l)* a Tanács 2008/90/EK irányelve a gyümölcsstermő növények szaporítóanyagai, illetve a gyümölcsstermesztésre szánt gyümölcsstermő növények forgalmazásáról,
- m)* a Bizottság 2008/62/EK irányelve a helyi és a regionális feltételekhez természetes módon alkalmazkodott, és géneráció által veszélyeztetett mezőgazdasági honos fajok és fajták elfogadása, és ezen honos fajok és fajták vetőmagjának, valamint vetőburgonyájának forgalmazása esetében alkalmazható eltérésekről,
- n)* a Bizottság 2009/145/EK irányelve az egy adott helyen és régióban hagyományosan termesztett és géneráció által veszélyeztetett honos zöldségfajok és fajták, illetve a kereskedelmi növénytermesztési szempontból tényleges értékkel nem rendelkező, csupán bizonyos feltételek melletti termesztésre nemesített zöldségek fajtáinak elismerése, és ezen honos fajok és fajták vetőmagjának forgalmazása esetében alkalmazható eltérésekről.

31/A. § Ez a törvény az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló, 2014. október 22-i, 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

31/B. § Ez a törvény az európai statisztikákról és a titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó statisztikai adatoknak az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala részére történő továbbításáról szóló 1101/2008/EK, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet, a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet és az Európai Közösségek statisztikai programbizottságának létrehozásáról szóló 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. március 11-i 223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

32. § A törvény 2. § 35. pontjának és 21/A. §-ának a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv – 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított – 8–10. cikke szerinti előzetes bejelentése megtörtént.